

Таким чином, на підставі викладеного робимо висновок про те, що суттєвою перешкодою на шляху ефективної глобальної протидії терористичним організаціям на сучасному етапі постає відсутність єдиної політичної та правової позиції держав щодо конкретного переліку таких організацій. Формування та затвердження єдиного загальновіданого міжнародного переліку терористичних організацій здатне сприяти більш дієвій реалізації заборони діяльності відповідних організацій у державах світу та сприяти підвищенню ефективності загальносвітової боротьби з тероризмом.

Список бібліографічних посилань:

1. Моджорян Л. А. Тероризм: правда і вигадки [Текст]: пер. з рос. / Л. А. Моджорян. – К. : Вид-во політичної л-ри України, 1985. – 175 с.
2. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, від 15 груд. 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_374.
3. Міжнародна конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму, від 14 верес. 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_d68.
4. Доклад Специального комітета, утвореного резолюцією 51/210 Генеральної Ассамблеї от 17 декабрия 1996 года. Шестнадцатая сессия (8-12 апреля 2013 года). Док. ООН А/68/37 [Электронный ресурс]. – Нью-Йорк: Организация Объединенных Наций, 2013. – 32 с. – Режим доступа: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/68/37&referer=http://legal.un.org/terrorism/&Lang=R.
5. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні: аналіт. доповідь / О. О. Резнікова (заг. ред.), А. О. Місюра, С. В. Дрьомов, К. Є. Войтовський. – К.: НІСД, 2017. – 102 с.
6. Özen Ç. International strategic cooperation in asymmetric warfare and the problem of defining «terrorist organization» [Text] / Ç. Özen // COE – DAT newsletter. – 2008. – Vol. 2, № 7. – P. 18-21.

УДК 332.13:330.13

Олена Анатоліївна ЛУК'ЯНИХІНА,

завідувач кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0326-9983>

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ТЕРИТОРІЯМИ

Інтеграція України у європейський економічний, освітній, політичний і соціальний простір вимагають від країни реалізації конкретних кроків, одним з яких є реформування місцевого

самоврядування та територіальної організації влади. Загалом це складний багатовекторний процес, що розпочався у 2014 році. Відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [1] його «...основною метою є створення безпечного та комфортного середовища для життя людини в Україні шляхом побудови ефективної системи влади». Мета такого реформування вбачається досконалою не тільки за своїм змістом відносно очікуваних результатів, а й стосовно перспективи зменшення негативних диспропорцій у соціально-економічному розвитку областей, підвищення економічного зростання регіонів і, як наслідок, можливості інтегрування у Європейський економічний простір із якомога меншими втратами для себе і отриманням вигоди безпосередньо для суб'єктів господарювання, населення України тощо.

З метою створення умов для динамічного і збалансованого розвитку України та її регіонів, окреслених у Концепції, заплановано реалізацію підпорядкованих стратегічній меті таких операційних цілей: 1) підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів; 2) територіальної соціально-економічної інтеграції і просторового розвитку; 3) ефективного державного управління у сфері регіонального розвитку [1].

З огляду на окреслені задачі, що повинні забезпечити ефективне державне управління регіонами і збільшення ресурсного наповнення бюджетів на місцях за напрямками – освіта, соціально-економічний розвиток, інфраструктура, медицина, дозвілля тощо, виникає необхідність застосування відповідних інструментів для забезпечення оптимального й ефективного їх виконання.

Планування як функція управління дає можливість окреслити перспективні напрями розвитку, результати, виконавців і необхідні для виконання поставлених задач ресурси як в рамках різних часових горизонтів, пріоритетів поставлених завдань, так і за ієрархічними рівнями.

У нормативно-правовій базі забезпечення регіонального розвитку, зокрема Законі України «Про засади державної регіональної політики» [2], передбачено розробку і використання таких складових стратегічного управління територіями: 1) Державної стратегії регіонального розвитку України; 2) Плану заходів з реалізації державної стратегії регіонального розвитку України; 3) регіональних стратегій розвитку; 4) планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку; 5) інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток регіонів. Постановою КМ України від 6 серпня 2014 р. № 385 із змінами затверджено Державну стратегію регіонального розвитку на період до 2020 року, Постанова КМ України від 11.11.15 № 932 – Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів.

Наразі в арсеналі управління містами, областями активно використовуються стратегії розвитку, Програми економічного і соціального розвитку міст (областей) на певний рік, цільові комплексні програми.

До речі, програмний підхід як спосіб розробки та реалізації управлінських рішень у стратегічному управлінні територіями використовується з часів планової економіки і зайняв чільне місце у сучасних економічних відносинах. Він допомагає у вирішенні, як правило, комплексної проблеми, досягненні загальних цілей та підцілей, виконанні робіт та ресурсів, об'єднаних у цільову (комплексну) програму. З огляду на ефективність методу, практику іноземних партнерів, заслуговує на увагу проектний підхід, що дає можливість управляти ресурсами і забезпечити їх оптимальне використання для досягнення конкретної мети або декількох взаємопов'язаних цілей у чітко визначений період часу в умовах ресурсних обмежень.

Аналіз сайтів українських міст (Вінниці, Львова, Івано-Франківська та інших) дозволяє стверджувати, що управління відповідними територіальними утвореннями реалізуються через розроблені стратегії розвитку. Такий підхід дозволяє визначити пріоритети і системно досягати як стратегічних, так і операційних цілей, враховуючи мінливе зовнішнє середовище і внутрішні фактори об'єкта управління через внесення змін і коректив на певний період (рік) з урахуванням наявних ресурсів (бюджет відповідного року) на відповідному ієрархічному рівні.

За даними журналу «Фокус» [3] у рейтингу комфортності українських міст 2017 року м. Суми знаходиться на 22-му (останньому місці), у 2013 році серед 50-ти кращих міст для життя в Україні [4] Суми були на 12-му місці. Не порівнюючи методику і критерії оцінювання, можна припустити, що міста, які розробили і впроваджують затверджені стратегії розвитку, знаходяться на вищих щаблях рейтингів. На жаль, декілька років поспіль розробка стратегії розвитку міста Суми зазначалась як один із основних шляхів розв'язання головних проблем розвитку економіки і соціальної сфери міста, але дотепер існує виключно як намір, оскільки гроші у розробку такого програмного документу не було вкладено.

Враховуючи процеси децентралізації і збільшення фінансового наповнення бюджетів різних рівнів підпорядкування, окреслилась об'єктивна необхідність використання потенціалу інструментів стратегічного управління. Зважаючи на це, можна констатувати, що для забезпечення стратегічного розвитку території, ефективного використання і збільшення її потенціалу є важливим перспективне бачення такого розвитку, закріплене у відповідному документі – Стратегії. Цілевизначеність як у довгостроковому періоді, так і у близькому часовому горизонті має надати розуміння особливостей позиціонування об'єкта управління відносно інших, сильні і слабкі його сторони, загрози

з боку зовнішнього середовища, роль і можливі перспективи розвитку як складової більшого територіального утворення, а також визначити пріоритетні напрямки і залучити маркетинговий потенціал. Такий підхід сприятиме управлінню ефективним використанням державних коштів з метою розв'язання пріоритетних завдань і комплексного розвитку території як у часі, так і у просторі.

Список бібліографічних посилань:

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження КМ України від 01.04.2014 № 333-р [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

2. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

3. Где в Украине жить хорошо. Рейтинг комфортности украинских городов. – назва з екрану [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://focus.ua/ratings/359647/>

4. Лучшие города Украины. Фокус определил 50 лучших городов Украины. – назва з екрану [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://focus.ua/ratings/276793/>

УДК 334.012.34

Петро Миколайович МАКАРЕНКО,

завідувач кафедри економіки підприємства Полтавської державної аграрної академії, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, доктор економічних наук, професор

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ

Поняття «економічна безпека» порівняно недавно увійшло до нормативної лексики і стало повноправним об'єктом досліджень економічної науки.

Нині проблеми економічної безпеки держави в умовах трансформації економіки досить активно розробляються у працях таких вітчизняних вчених, як О. М. Бандурки, З. С. Варналія, Е. М. Ліанова, П. В. Мельника та інших. На наш погляд ще не достатньо досліджень стосовно економічної безпеки підприємства як основної ланки національної економіки.

Автори навчального посібника «Економічна безпека підприємств, організацій, установ» – В. Л. Ординський, І. С. Керницький, З. Б. Живко